

NIEUWSBRIEF – oktober 2025

Een tuin is meer dan er staat

een tuin is meer dan er staat
de groei van vroeger
groei die komen gaat
wandelen in een tuin
is dwalen in een ruim geheugen
alles heeft herkomst
verre plekken die herinnerd blijven
banden met vrienden
sommigen dood maar hier onsterfelijk
jaarringen
de tuin ben jij

Schrijver onbekend

Ruilbeurs 25 oktober 2025

Op zaterdag 25 oktober houden we weer een ruilbeurs.

Iedereen is welkom vanaf 15.00 uur. Vlak daarna beginnen we met het onderling verdelen van ieders meegenomen planten, zaden, stekken, boeken, gereedschap of andere tuinbenodigdheden.

De locatie van de ruilbeurs is bij Ellen van den Akker, Mariaweg 66 in Oosterbeek.

Lezing 3 november 2025: Moestuinieren met bijzondere gewassen

Liesbeth van Weert

Het laatste decennium lijkt er sprake van een kleine revival op het vlak van moestuinieren. Mede vanuit interesse in gezondheid en een wens om weer verbonden te zijn met de natuur, overwegen steeds meer mensen om zelf groentes te verbouwen. Hartstikke mooi, maar waar te beginnen? Net als in andere sectoren wordt er ook in de moestuin-wereld volop geëxperimenteerd met nieuwe vormen, zoals de 'no-dig'-methode, de vierkante-meter-moestuin en permacultuur.

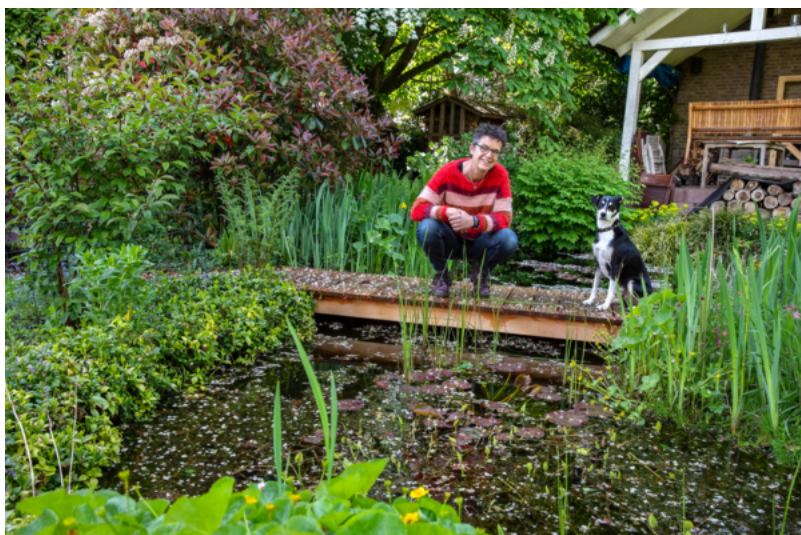
In het eerste deel van de lezing wordt ingegaan op het opzetten van een biologische moestuin en wat daarbij komt kijken. Denk aan vruchtwisseling, gewasgroepen en

Arnhem e.o.

aandacht voor de bodemkwaliteit. Na de pauze ligt de nadruk op het telen van bijzondere gewassen.

Liesbeth van Weert is zelfstandig tuinontwerper. Met haar bedrijf Plant Aardig Advies (www.plantaardigadvies.nl) heeft zij in 2015 en 2016 bij klooster Sint Catharinadal in Oosterhout een grote moes- en kruidentuin ontworpen. Sindsdien is zij als moestuin coördinator verantwoordelijk voor het onderhoud van deze nutstuin.

Datum: 3 november 2025
Tijd: 20.00 uur – 22.00 uur
Locatie: Molenplaats Sonsbeek, Zijpendaalseweg 24A, Arnhem
Kosten: gratis voor leden van Groei & Bloei, niet-leden: 5 euro (betalen bij binnenkomst)

Terugblik workshop eetbare bloemen

Op 13 september hebben we met 14 enthousiaste deelnemers ons ondergedompeld in de wereld van de eetbare bloemen. Het was spannend of het vanwege de weersomstandigheden allemaal door kon gaan maar we hadden alle geluk van de wereld dat het de hele middag droog bleef.

De locatie was Henk's Pluktuin in Oosterbeek, een prachtige plek bij de uiterwaarden waar al sinds de jaren 40 van de vorige eeuw groente wordt verbouwd van vader op zoon. Erik is de huidige tuinman die samen met Marieke en vele vrijwilligers de bloementuinen en moestuinen onderhoudt. Daarnaast is het een plek voor allerlei workshops en activiteiten en dus ook onze workshop eetbare bloemen.

We begonnen met een rondleiding door Erik en gingen daarna in de boomgaard met Marieke verschillende bloemen proeven. Dahlia's, cosmea, zonnebloem, ijzerhard, rozen, ... de keuze was uitgebreid. De smaken waren soms heel subtiel, dan weer heel uitgesproken zoals de Oostindische kers.

Arnhem e.o.

Na de proeverij moest er uiteraard gewerkt worden; we werden in verschillende groepen ingedeeld om aan een aantal producten te werken. We hebben bloemenboter en -zout gemaakt, Zinnia-water gebotteld en gevulde courgettebloemen gefrituurd. Uiteraard hebben we alles lekker geproefd in de mooie boomgaard en konden we het zout en de boter meenemen voor thuis. En precies aan hete einde van de workshop begon het te spetteren en onderweg naar huis in de auto ging het echt flink regenen. We hebben veel geluk gehad met het weer tijdens deze leuke en lekkere workshop!

Arnhem e.o.

Pop-up excursie de Briellaerd

Hebben jullie dat nou ook?.... Niet willen leven in een land zonder seizoenen? Het moeten missen van uitkijken naar de winter met al zijn feestdagen, kaarsen, warmte, samen eten? Je verheugen op de lente die je iedere keer verrast met iets wat boven de grond komt en het frisse nieuwe groen? De zomer die je laat genieten van het resultaat van alle noeste tuinarbeid in de afgelopen maanden? En tot slot de herfst met zijn oogsten, inmaken/wecken, prachtige kleuren, nevelochtenden, vogels voeren en vooral plannen maken voor weer een nieuw groeiseizoen?.....

En dat gaan we doen... nog een keer genieten en plannen uitvoeren dit jaar. Wij als excursie commissie hebben een pop up excursie georganiseerd naar de Briellaerd te Barneveld. Er is voor ieder plan wel iets te vinden.

Al wandelend door enkele voorbeeld tuinen vind je tussen een zeer ruim aanbod van betaalbare planten ook speciale, unieke of zeldzame planten (de Briellaerd is o.a. ook de collectiehouder van geraniums). Of zoek je decoratie voor je tuin of interieur? Dan vind je zowel buiten alsook in de tuinwinkel tijdloze accessoires zoals prachtige vazen, vorstvrije potten, kransen, kandelaars, ornamenten teveel om op te noemen. Het is een prachtige inspirerende locatie.

Ga je met ons mee?????Trek dan goed schoeisel aan want wanneer er een bui valt kan het hier en daar misschien glad zijn in de herfst door blad en alg. Paraplu's zijn aanwezig maar we hopen natuurlijk op mooi weer.

Praktische informatie:

We vertrekken vanaf het Shell station aan de Bakenbergseweg te Arnhem om 13.30 en rijden in 30 min naar de Briellaerd.

Daar worden we ontvangen om 14.00 met koffie/thee en een Barneveldse lekkernij (kosten 2,50 euro) met een uitleg over o.a. het ontstaan van de Briellaerd en dan..... kan iedereen op zoek naar de invulling van zijn/haar plannen (vertrek ongeveer 16.30 uur).

De reiskosten contant/gepast te voldoen aan de chauffeur bij vertrek en voor lekkers 2,50 euro bij de koffie/thee gepast bij vertrek voldoen aan Marjan van der Meij (dan wordt er in een keer alles afgerekend bij de Briellaerd, wel zo handig).

Wij kijken er al naar uit jij ook????

Geef je dan snel telefonisch op voor dinsdag 7 oktober bij: Marjan van der Meij tel: 06-34547557

Informatie workshops kerstversiering

De Boschhoeve is helaas gestopt met workshops voor een kerstversiering. We hebben gelukkig een mooi alternatief gevonden in Heelsum: De Koninginnetuin. Dit is een ecologische (biologische) pluktuin die diverse workshops geeft, waaronder kerstversieringen. Je mag ter plekke kiezen wat je wilt maken:

Een kerststukje, een kerstkrans of guirlande. Er zijn diverse voorbeelden aanwezig.

Er zijn vier momenten om uit te kiezen:

Data: donderdag 11 december en woensdag 17 december

Tijden: 10.30-13.00 u en 14.00- 16.30 u

Locatie: Koninginnetuin, Koninginnelaan t.o. nr. 4 in Heelsum

Kosten: 35,- voor leden; 42,50 voor niet-leden. Dit is Incl. koffie/thee met iets erbij.

Aanmelden: voor 2 november bij Diny Broer per mail: dinybroer@gmail.com. En geef dan ook aan welke dag en welk tijdstip je wil.

Let op: je aanmelding is pas definitief als je betaling binnen is. Maak het juiste bedrag over op rekeningnummer NL66 INGB 0001 0198 54 tnv KMTP afd. Arnhem e.o. onder vermelding van naam, evt. lidnummer en datum workshop.

Aanmelden kan tot 2 november. Twee weken voor de workshop ontvang je bericht over het wel of niet doorgaan van de workshop. Kosteloos afmelden voor de workshop is mogelijk tot uiterlijk twee weken voor de workshopdatum.

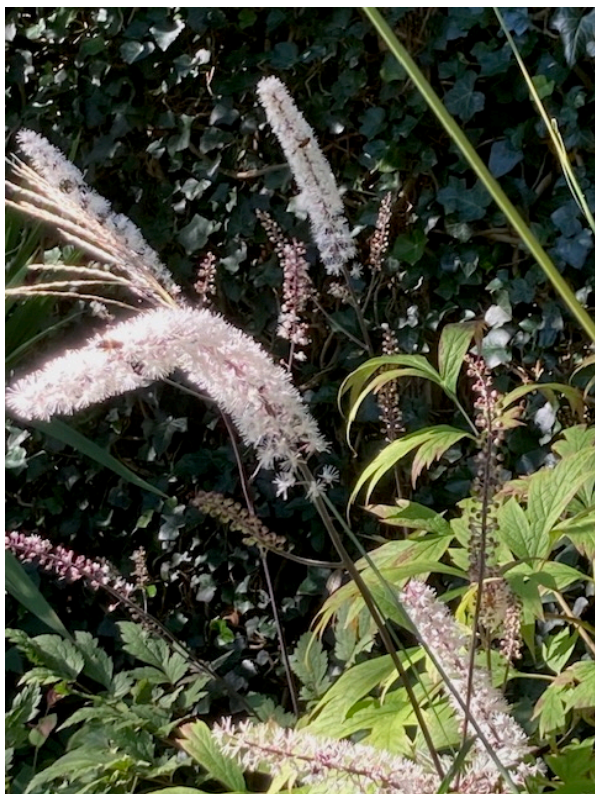
Uit Eigen Tuin

Wat is 'natuurlijk tuinieren'? Is dat werken met alleen maar wilde inheemse planten? Als ik alleen al de nummers van het maandblad Groei en Bloei volg dan raak ik compleet de draad kwijt. Want dan zou ik de paardenbloem moeten koesteren! Nou, ik niet. Voor mij zijn ze onkruid. Natuurlijk tuinieren houdt voor mij in dat je werkt op de manier die het beste bij jou past, rekening houdend met de ligging en de grondsoort.

Uit al die trends van natuurlijk of ecologisch of biologisch tuinieren kies ik voor een rijkdom aan diverse planten die bloeien van januari tot diep in de herfst en die voldoende stuifmeel en nectar geven aan een keur van insecten. Als uitgesproken liefhebber van een stinzenplanten ga ik in tegen de trend om alles te laten liggen en staan tot het voorjaar. Laat mij maar lekker opruimen, inclusief de vele slakkeneitjes onder het gevallen blad, zodat straks de voorjaarsbollekes alle ruimte krijgen. Bovendien komen dan de groenblijvende winterstruiken beter tot hun recht, terwijl ook de naaktbloeiers in februari en maart, zoals de parelstruik, de staartaar en de roze katjeswilg dan goed te zien zijn. En dat geldt eveneens voor de vele helleborussen en primula's.

Arnhem e.o.

De winter- en voorjaarspracht van al die stinzenplanten vind ik van een grote schoonheid. En die verwilderingsbollen betoveren niet alleen mij, ze zijn ook onweerstaanbaar voor hommels en bijen. De winterakonieten, al die verschillende sneeuwkllokjes (wel twintig soorten en meer dan tweeduizend cultivars), de mooie kleuren van de diverse crocussen, irissen, anemonen, sneeuwroemen en scilla's – wie wil die nou niet in zijn/haar tuin?

Het prachtige blad van de hondstand en de wiegende klokjes van de kievitsbloem zijn een lust voor het oog. En dan heb ik het nog niet over de verschillende narcissen, cammassia's, alliums en tulpen. Vele komen van oorsprong uit Zuidoost-Europa. Daar is dus weinig inheems aan. In de zomer beleven vlinders veel plezier aan talloze vaste planten. Voor alle insecten heeft de herfst ook nog veel in petto. Denk aan diverse soorten zilverkaars, knoflookbieslook, verbena's en allium senescens. Ze zijn een echte snoeppot voor ze. En heb je veel insecten in je tuin, dan vormt ze ook een ware voedselbron voor vogels. Dus wie zorgt voor bessen en veilige rustplekjes, krijgt bij alle pracht van planten en bloemen ook een vogelrijke tuin. Kan het natuurlijker?

Ine Rouwers

Arnhem e.o.

De Beste Levende Tuin van 2025 ligt om de hoek!

De tuin van Machteld en Wessel van Soest-Hartman in Brummen is door Groei & Bloei uitgeroepen tot Beste Levende Tuin van 2025. De tuin aan natuurgebied Het Leusveld kreeg de eerste prijs omdat het een prachtig voorbeeld is van hoe biodiversiteit, esthetiek en ecologisch tuinieren hand in hand kunnen gaan.

De tuinen zijn door een deskundige jury beoordeeld aan hand van het Groei & Bloei Tienpuntenplan. Het gaat daarbij om eenvoudige keuzes, zoals de bodem gezond houden met compost in plaats van kunstmest, regenwater opvangen, variëren in beplanting, minder opruimen en ruimte geven aan dieren. Door dit soort stappen ontstaat een tuin die niet alleen mooi is, maar ook waardevol voor vogels, insecten en andere dieren.

<https://groeinl/artikel/de-beste-levende-tuin-van-2025-ligt-in-brummen>

Activiteiten van anderen

Vogelrijke stad

Planten zijn vogelvriendelijk als ze voedsel, veiligheid en voortplanting bieden aan vogels. Met andere woorden: vogels vinden er insecten, zaden of bessen en kunnen er schuilen en nestelen. De Vogelbescherming heeft een nieuwe website gelanceerd waar je handig kan zoeken naar vogelvriendelijke planten die passen bij jouw tuin. Ze zijn bovendien overwegend inheems, waardoor ze goed 'afgestemd' zijn op de insecten en vogels die in Nederland voorkomen.

Arnhem e.o.

Met een paar muisklikken vind je hier de planten die passen bij jouw project of situatie. Via de Plantenlijst, met slimme filters om te selecteren op bodemtype, hoogte, bloei, voedselwaarde en meer. Of via de Vogellijst, waar je per vogelsoort ziet welke planten ze nodig hebben voor voedsel, veiligheid en voortplanting.

www.vogelrijkestad.nl

Nieuwe uitgifte Bomen voor Arnhem: Een boom voor maar € 5,-!

Een boom in je tuin heeft veel voordelen. Bomen zijn goed voor de natuur en het klimaat. Ook kunnen ze privacy, schaduw, vruchten en bloesem geven. Daarom krijgen alle Arnhemmers de kans om voor maar € 5,- een boom te kiezen. Bestel je boom via www.bomenvoorarnhem.nl. Wees er snel bij want op is op. Met de keuzehulp kom je erachter welke boom het beste bij jouw tuin past.

Uitdeelmomenten najaar 2025

Voor bewoners:	Ophaaldatum:	Ophaallocatie:
Arnhem-Noord	22 november 10.00 – 14.00 uur	Stadsboerderij Presikhaaf

Arnhem-Zuid	23 november 10.00 – 14.00 uur	Stadsboerderij de Korenmaat
-------------	-------------------------------	-----------------------------

Dit zijn de enige uitdeelmomenten van najaar 2025. Als je de boom niet op de voor jou geldende datum en tijd op kunt halen, dien je te wachten met aanmelden tot een volgende uitdeelronde.

Al 1.200 bomen geplant

Eind 2024 ging de actie van start. Tot nu toe zijn er zo'n 1.200 bomen uitgedeeld. De deelnemers – van alle leeftijden en achtergronden – waren erg blij met hun aanwinst.

Bomen voor Arnhem is een initiatief van platform Arnhem Klimaatbestendig en gemeente Arnhem. Ga voor meer informatie naar www.bomenvoorarnhem.nl. Voor tips voor het verder vergroenen en klimaatbestendig maken van je huis, tuin en buurt ga je naar www.arnhemklimaatbestendig.nl.

Arnhem e.o.

Talkshow Het vergeten tuinseizoen

Tijdens de talkshow 'Het vergeten tuinseizoen' ontving Margot Ribberink diverse gasten om de voordelen van aanplanten in het najaar te bespreken. In het najaar is de bodem nog warm, waardoor planten beter aan slaan. Bomen, struiken, vaste planten en bollen kunnen daarnaast makkelijker worden geplant of verplant omdat ze in 'slaap-stand' zijn. De grond heeft meer tijd om aan de wortels te plakken en de wortels hebben meer tijd om zich te ontwikkelen. Maar het belangrijkste is dat de tuinbezitter die in het najaar in de tuin aan de slag gaat, al direct in het vroege voorjaar kan genieten van een mooie en levendige tuin. En vroege bloei in het voorjaar is daarnaast goed voor de biodiversiteit.

<https://www.arnhemklimaatbestendig.nl/terugkijken/talkshow-het-vergeten-tuinseizoen/>

Hartelijke groeten,

Bestuur Groei & Bloei Arnhem e.o.

www.arnhem.groei.nl

info@arnhem.groei.nl

**Kwekerij en Tuin
'De Boschhoeve'**

Vaste planten,
voorbeeldtuinen, pluktuin en
theeschenkerij.

Open: elke vrijdag en
zaterdag 11.00 - 16.00 uur
Van 1 maart t/m 4 oktober
2025

Boshoeve 3, 6874 NB, Wolfheze.
www.boschhoeve.nl

S kwadraat 06-21 42 64 55

Heibel met de heester?

Ruzie met de rozen?

**SNOEIGOED
SNOEIADVIES**

- snoeien
- snoeicursus
- snoeiadvies
- tuinaanleg

www.s-kwadraat.net